

KOBYLI (67) ai

o jasne.

sg m N kobyli (18). ◊ G kobyłego (26); -ého (4), -(e)go (22). ◊ A kobyli (3). ◊ I kobyli (1). ◊ f N kobyli(a) (2). ◊ G kobyli (4); -ěj (1), -(e)j (3). ◊ n N kobyli(e) (3). ◊ G kobyłego (4); -ého (1), -(e)go (3). ◊ A kobyli(e) (2). ◊ I kobyli (3). ◊ L kobyli (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) – XVII w.

1. Przymiotnik od „kobyła”; pochodzący od kobyły; *equinus BartBydg, Cn (14) : Mącz 156c*; gdy nietylko fye nogá kurczy ále ciérpnie [...] do tego łłużą [...] łádlá álbo tłuŝtoŝci/ których poŝpolicie nálfzy wzywáć zwykli/ iáko dżikiégo wieprzá/ Niedżwiedzégo/ kobyłego *Oczko 33*.

Wyrażenie: »kobyli mleko« = *kumys [szyk 6 : 5] (11) : FalZioł IV 10b; GlabGad H5; MiechGlab **3, 22; Mącz 156c; SienLek 59, 112, 148v; Komiz kobyli mleko/iáko oni zowá/ To tym łobie záleje potráwę ŝurową. RejZwierc 243, 242v; KmitaSpit A2v.*

a. Wchodzi w skład derywatu kompleksowego od połączenia z przydawką „kobyli” (2) : *BartBydg 65; Syr kobyli twardy/ żywoth zatwardza FalZioł IV 10b.*

2. Zestawienia w funkcji nazw botanicznych (52) :

»kobyli miętka« = *Mentha longifolia (L.) Huds. (Rost); mięta długolistna, bylina z rodziny wargowych (Labiatae); mentastrum Calep, Cn; menta agrestis a. caballina Cn (6)*; druga iefť miętka polna którą zowá kobyli miętka *FalZioł I 81d; Wezmi piołynu/ miętki ballamite/ to iefť kobyli miętki FalZioł V 105v, V 87v; SienLek 19v, 123; Calep 653b.*

»kobyli ŝczaw« = *Rumex obtusifolius L. (Rost); ŝczaw tępolistny, roŝlina z rodziny rdestowatych (Polygonaceae) o okrągłych kwaskowatych w smaku liŝciach; oxylapathum, rumex Mącz, Calep, Cn; lapathum cantherinum, hippolapathum Mącz, Cn; bulapathum, hydrolapathum, lapathum acutum Cn [szyk 44 : 2] (46)*; Gdy naydziełz napiáno w receptach to ŝlowo proŝto kobyli ŝczaw/ tedi maŝ rozumieć okrągły ŝczaw/ á nie ofłtry *FalZioł I 73a; Nafienie Kobyłego ŝczawiu ma w łobie ciérpnoŝć dofić znakomitá FalZioł I 73b, [+3]d, I 10c, 44a [2 r.], 46c [2 r.], 53c (21); Mącz 34b, 156c, 184a, 271d, 360b; SienLek 17, 55, 77v, 81v, 90v (14); Calep [743]b, 932a; Bielunem y piołynem tuczył ŝię zá gumnem/ Podroźnikiem/ kobyli ŝczawiem y pŝim rumnem. KlonWor 19.*

~ W charakterystycznych połączeniach: *korzeń kobyli ŝczawiu (7), liŝcie (2), nasienie (3), sok (9); kobyli(-ego) ŝczaw(iu) (na-, u)warzyć (uwarzony) (5).*

Wyrażenia: »kobyli ŝczaw okrągły« (1): według Platearza iefť dwoiaki kobyli ŝczaw/ ieden ofłtry á drugi okrągły/ ofłtry dla tego iefť rzeczón iŝ ma ofłtry liŝť *FalZioł I 73a.*

»kobyli ŝczaw ostry« = *Rumex crispus L., Rumex acetosa L., Rumex acetosella L., trzy gatunki ŝczawiów oliŝciach lancetowatych (3)*; Ofłtri ŝczaw iefť dobry na ŝwierzb y na liŝzaie wcziniwŝi s nie⁸⁰ małć, Wezmi kobyli ŝczawiu ofłtre⁸⁰ *FalZioł I 73a, I 73a, b. ~*

3. Zestawienie w funkcji n-loc: »Kobyli Pole« (1) : I wyardunk pyenyedzi chłopu wkobyli polyu bill wkarczmye wyal *LibMal 1547/126.*